

cal. Tovarš se je pa bal bele kače in si ni upal pri risu ostati. Zleze torej na deveto bukev od risa, in ko je uni v risu jel na svojo piščalko piskati, vidil je, kako so lezle kače od vseh strani, rujave, pisane, grebenaste in druge proti risu. Vsaka je položila glavo na ris. Naenkrat pride bela kača, položi glavo na ris, udari z repom po tleh in v enem trenutju puhnejo vse kače na lovca v risu in ga opikajo, da je umrl pri priči. Ko bi njegov tovarš ne bil na deveti bukvi, slaba bi se bila tudi njemu godila.

Duša.

(Narodska pesem; zapisal Fr. Štrukel.)

Oj duša, duša, pojdi
Pred vrata nebeške,
Poterkaj mi na vrata
S tim zlatim perstanom.
Prišel ji je odpirat:
„Oj Peter ti! odpri,
Oj Peter! saj si usmiljen,
Oj Peter! usmili se.“

„Oj čakaj, čakaj duša,
Grem prašat Jezusa,
Če si častila Marijo,
In služila Bogú. —
Ti nisi je častila
In tud' služila ne.“

Oj duša, duša pojdi
Pred vrata preklenske,
Poterkaj mi na vrata
S tim zlatim perstanom.
Prišel ji je odpirat
Leta peklenski duh,
Nesel jo je na špampet.
Na špampet ves ognjen,
„Oj duša, duša lezi,
Ležati vajena.“

„Kako bom jez ležala,
Ko je špampet ves ognjen.“

Nesel jo je na stolič,
Na stolič ves ognjen.
„Oj duša, duša sedi,
Sedeti vajena.“

„Kako bom jez sedela,
K' je stolič ves ognjen.“

Nesel jo je na tlakec,
Na tlakec ves ognjen.
„Oj duša, duša pleši,
Plesati vajena.“

„Kako bom jez plesala,
K' je tlakec ves ognjen!“

Prinesel ji je pitja,
Oj smole, žvepla skup.
„Oj duša, duša pij, pij,
Piti vajena.“

„Kako bom jez pila,
K' je smola, žveplo skup.“

„Oj duša, duša terpi,
Če prav ne vajena.“

Mythologične drobtine.

(Po narodnih pripovedkah razglašuje Dav. Terstenjak.)

0 zobnjaku ali belenu.

Zobnjak (hyosciamus, Bilsenkraut) Slovenci kaj čislajo. Rabijo ga zoper zobobol. Ker se sv. Apolonija časti kot vračnica v zoboboli po kerščanski legendi, veli se zobnjak tudi sv. Apolonije trava. Ta zel je bila posvečena slovanskemu Belbogu — Belinu; zato se veli tudi belen. Polski Kašubi jo imenujejo beleca, in jo blagosloviti dajajo na praznik „Panne zielne“ — velike gospojnice. Madžari so to ime prijeli od Slovincov, in to zel imenujejo belend. Dioskorides (IV, 69) piše, da so jo tudi stari Galli imenovali bilinuntia. Španjoli jo imenujejo beleno in Portugizi velenho. Po Dioskoridu se je ta zel pri starih Getih in Dakih velela *δελια* in je bila solnčnemu Bogu Appolonu posvečena. V jeziku Skipetarjev (Albanozov) se pa solnce veli diel, toraj zobnjak ni samo dakogetskemu in keltškemu temoč tudi slovanskemu solnčnemu Bogu posvečen bil. Stari narodi so zobnjak imeli za važno vračivno zel; božanstvo solnca pa so častili kot božanstvo zdravja; odtod je razvidno, kako je zobnjak — belen, belec prišel v zavezo s slovenskim Belinom in keltškim Belenom. Nemško ime Bilsen je prijeto od Keltov ali Slovenov.

Ploh vlačiti in slamo nositi.

V moji rojstni okolici je bila sledeča navada: Če se v kaki vasi nobena deklina ni o pustu omožila, se je na pepelnico eden fant kot deklina oblekel, in je po vasi ploh vlačil. Če pa se ni nobeden fant oženil, se je pa kaka poredna deklina kot fant oblekla, in po vasi nosila v kerplah (locnih, košari) slamo, v roki pa peh. Ta dražba je napravila smeha in grohota po vasi, da je bilo kaj. Slama je simbol nerodovitnosti, zato nemško poznamovanje: Strohwitwer, Strohwitwe; primeri še slovensko prislovico: Baba je v slami, Babo v slami imeti — Wöchnerin sein, Wochenbett hüthen. Ploh pa je simbol rodivne moči; zato ploha, genus, Geschlecht, primeri: „svinjo za ploho pustiti“: Ploh toraj se ima jemati v onem zmislu, v katerem nemški izraz: Pfahl. Tudi apostel sveta govori o tem plohu v mesu“. — „Der Pflock, Pfahl im Fleische.“